

Qëndrimi i mbajtur nga Komisioneri, sa i takon interpretimit të nenit 37, të ligjit nr.152/2013, “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar

Si rast më tipik, po përmendimin kërkesën e një institucioni të vetëqeverisjes vendore, nëpërmjet të cilës kërkohet interpretim në lidhje me të drejtat politike të nëpunësit civil, si dhe mendim se si duhet të veprojë institucioni në lidhje me rastin e nëpunësit P. K., i cili në rrjetin e tij social “Facebook” ka postuar qëndrime personale, ku janë shprehur publikisht bindjet dhe preferencat e tij politike.

Komisioneri, në lidhje me këtë rast ka vlerësuar se:

“... një prej aspekteve më të rëndësishme të ligjit për nëpunësit civil, që gjen zbatim në këtë situatë specifike, për të cilin është kërkuar interpretim nga institucioni, është respektimi i të drejtave politike të nëpunësit civil, të cilat janë materializuar në nenin 37, titulluar “Të drejtat politike”, të ligjit nr. 152/2013, “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar, i cili i kornizon këto të drejta. Në mënyrë të shprehur përcakton se:

- “1. Nëpunësi civil ka të drejtë të marrë pjesë në veprimtari politike jashtë orarit zyrtar. Nëpunësi civil nuk duhet të shprehë publikisht bindjet apo preferencat e tij politike.*
- 2. Nëpunësit civilë të nivelit të lartë drejtues nuk mund të jenë anëtarë të partive politike. Nëpunësit civilë të kategorive të tjera kanë të drejtë të jenë anëtarë të partive politike, por nuk mund të jenë anëtarë të organeve drejtuese të tyre.*
- 3. Nëpunësi civil ka të drejtën të kandidojë dhe të zgjidhet në zgjedhjet për Kuvendin e Republikës së Shqipërisë apo për organet e qeverisjes vendore. Në këtë rast, nëpunësi detyrohet të kërkojë pezullimin nga detyra.”*

Respektimi i të drejtave të nëpunësit civil, zë një vend të rëndësishëm në ligjin aktual për nëpunësin civil, pasi passjell edhe zgjidhjen e shqetësimit real për garantimin e parimeve më të rëndësishme të shërbimit civil, të tilla si neutraliteti, paanshmëria dhe integriteti.

Në fushën e shërbimit civil, ushtrimi i të drejtave të nëpunësve mund të kufizohet vetëm në rast se ndodhemi përballë një interesi publik, por gjithmonë kjo mund të ndodhë vetëm nëse lejohet nga Kushtetuta. Neni 17, i Kushtetutës së Shqipërisë, përcakton se:

- “1. Kufizime të të drejtave dhe lirive të parashikuara në këtë Kushtetutë mund të vendosen vetëm me ligj për një interes publik, ose për mbrojtjen e të drejtave të të tjerëve. Kufizimi duhet të jetë në përpjesëtim me gjendjen që e ka diktuar atë.*
- 2. Këto kufizime nuk mund të cenojnë thelbin e lirive dhe të të drejtave dhe në asnjë rast nuk mund të tejkalojnë kufizimet e parashikuara në Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut”.*

Sipas Kushtetutës, këto kufizime duhet të jenë në çdo rast në përputhje me parimin e proporcionalitetit dhe njëkohësisht, të përcaktimit të një balance të nevojshme midis të drejtave dhe detyrimeve të nëpunësit civil.

Këto janë disa parime të përgjithshme në rastin e kufizimit të ushtrimit të të drejtave, të cilat janë mbajtur parasysh dhe njëkohësisht janë materializuar edhe në dispozitën ligjore që kemi si objekt diskutimi në këtë rast (neni 37).

Përcaktimi i të drejtave politike të nëpunësit civil, është një risi e ligjit aktual për nëpunësin civil, pasi legjislacionet e mëparshme nuk e kishin parashikuar në asnjë rast këtë koncept.

Nëse do të analizojmë dispozitën që bën fjalë për të drejtat politike, të ndarë sipas pikave të saj, që trajtojnë aspekte të ndryshme të të drejtave politike, rezulton se, në pjesën e parë të saj, përcaktohet se nëpunësi civil ka të drejtë të marrë pjesë në veprimtari politike, por e kufizon këtë të drejtë me klauzolën “jashtë orarit zyrtar”.

Më tej, kjo dispozitë vijon me përcaktimin se nëpunësi civil nuk duhet të shprehë publikisht bindjet apo preferencat e tij politike, i lidhur ky ndalim me pjesën e parë të saj, pra jashtë orarit zyrtar, në kushtet kur gjatë orarit zyrtar nëpunësi e ka të ndaluar të marrë pjesë në veprimtari politike.

Në këto rrethana, qëllimi i kësaj pike të dispozitës është të dispijnojë nëpunësit civilë që të ushtrojnë vetëkontroll për sa i përket manifestimit në publik të pikëpamjeve politike dhe besnikërisë në një forcë politike në jetën private, ç’ka do të thotë që, ata nuk mund të manifestojnë me pankarta në duar, apo të jenë protagonistë në foltoret e subjekteve politike që zhvillojnë veprimtarinë e tyre.

Përsa i përket interpretimit të rasteve që kanë lidhje me publikime nga ana e nëpunësve civilë në rrjetet sociale, duke vlerësuar faktin se nuk ka një rregullim të posaçëm ligjor, në lidhje me mënyrën e sjelljes së nëpunësve civilë në mediat on line dhe në rrjetet e platformat sociale që shfaqen për publikun nëpërmjet internetit, Komisioneri vlerëson se kjo çështje duhet të trajtohet sipas parashikimeve të nenit 37 pika 1, të ligjit nr. 152/2013, “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar, e po kështu edhe sipas praktikës më të mirë ligjore të Bashkimit Evropian.

Në këtë dispozitë, përcaktohet se: “Nëpunësi civil nuk mund të shprehë publikisht bindjet apo preferencat e tij politike”, e për këtë arsye, me qëllim që të kuptohet drejt përmbajtja e saj, Komisioneri ka hartuar dhe dërguar pranë institucioneve që punësojnë nëpunës civil, një udhëzues ku janë dhënë sqarime të hollësishme që kanë të bëjnë me të drejtat dhe detyrimet e nëpunësit civilë gjatë periudhës zgjedhore, por që kanë vlerë edhe gjatë veprimtarisë së përditshme të nëpunësit civil.

Këto qëndrime të Komisionerit janë aprovuar edhe nga Kuvendi i Shqipërisë në rastin kur ka miratuar veprimtarinë e institucionit.

Në vijim të kësaj analize, nisur nga një përcaktim i përgjithshëm që mund ti bëjmë rrjeteve sociale, mediave on line, apo platformave sociale si, “Facebook”, “Twitter”, “Instagram”, “WhatsApp”, etj., ato mund të konsiderohen si “sheshe virtuale”, të shprehjes së bindjeve apo preferencave politike. Këto mjete komunikimi të japin mundësi reale, që duke përdorur teknologjinë e internetit, nëpërmjet llogarive personale, të vendosësh, apo të ndash me të tjerët fotografi, filmime, mendime, lajme, reklama, propagandë politike etj., e në këtë këndvështrim, ato mund të shërbejnë si instrumente efektive për të shprehur dhe mbështetur një preferencë politike, e cila është e ndaluar për nëpunësin civil.

Platforma të tilla, tashmë janë masivisht të aksesueshme nga përdoruesi jo vetëm nëpërmjet kompjuterit, por edhe nga mjete të tjera elektronike si telefonat celular, të cilat e shpërndajnë informacionin gjerësisht dhe në një kohë shumë të shpejtë.

Por, nga ana tjetër, fakti që funksionimi i këtyre platformave, aktualisht nuk ka një rregullim ligjor të përcaktuar, e për pasojë, nuk ka një siguri të matshme që të lidhë emrin apo të dhënat e përdoruesit, me një person konkret, që mund të jetë edhe subjekt i ligjit për nëpunësin civil, kërkon një kujdes të veçantë në trajtimin e rasteve kur evidentohen publikime të ndaluara në rrjetet sociale.

Në këto kushte, Komisioneri vlerëson se përdorimi i rrjeteve sociale apo platformave sociale, ashtu si i analizuam më sipër, apo mjete të tjera të komunikimit elektronik, për qëllime të propagandimit apo shprehjes publike të bindjeve dhe preferencave politike të nëpunësit civil, është i ndaluar, në referencë të përcaktimit të pikës 1, të nenit 37 të ligjit 152/2013, “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar.”